

Urheilu

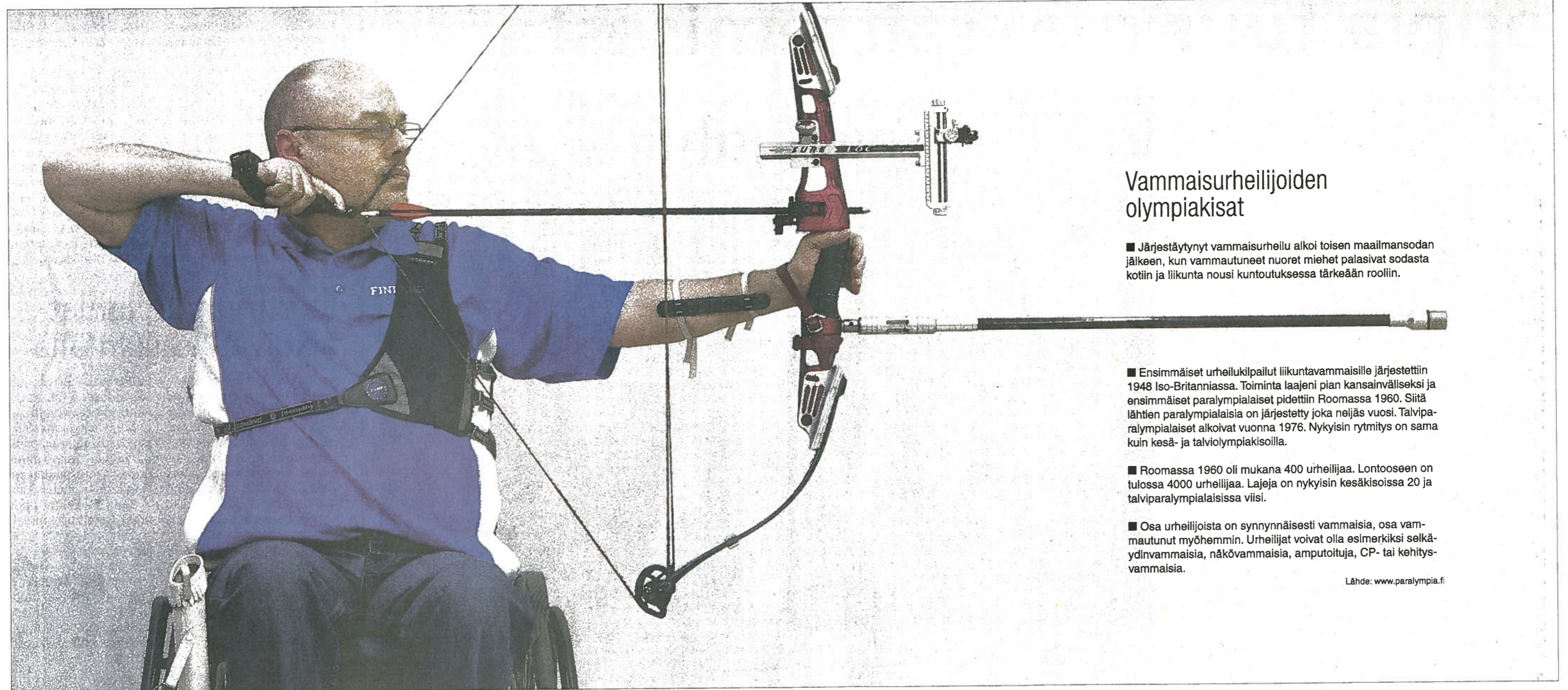
Turun Sanomat, urheilutoimitus
Länsikaari 15, PL 95, 20101 Turku
02 269 3280, ts.urheilu@ts.fi

129 päivää paralympialaisiin

Vammaisurheilijoiden suurkisat järjestetään aina muutama viikko olympiakisojen jälkeen samassa kaupungissa. Tänä vuonna paralympiakisat järjestetään Lontoossa 29.8.–9.9.

TS/Timo Jakonen

Vammaisurheilijoiden olympiakisat

■ Järjestäytynyt vammaisurheilu alkoi toisen maailmansodan jälkeen, kun vammautuneet nuoret miehet palasivat sodasta kotiin ja liikunta nousi kuntoutuksessa tärkeään rooliin.

■ Ensimmäiset urheilukilpailut liikuntavammaisille järjestettiin 1948 Iso-Britanniassa. Toiminta laajeni pian kansainväliseksi ja ensimmäiset paralympialaiset pidettiin Roomassa 1960. Siitä lähtien paralympialaisia on järjestetty joka neljäs vuosi. Talviparalympialaiset alkoivat vuonna 1976. Nykyisin rytmitys on sama kuin kesä- ja talviolympiakisoilla.

■ Roomassa 1960 oli mukana 400 urheilijaa. Lontooseen on tulossa 4000 urheilijaa. Lajeja on nykyisin kesäkisoissa 20 ja talviparalympialaisissa viisi.

■ Osa urheilijoista on synnynnäisesti vammaisia, osa vammautunut myöhemmin. Urheilijat voivat olla esimerkiksi selkävammaisia, näkövammaisia, amputoituja, CP- tai kehitysvammaisia.

Lähde: www.paralympia.fi

Jean-Pierre Antonios kokeili jousiammuntaa kuntoutuksessa Käpylässä. Hän innostui siitä niin, että suuntaa jo kolmansiin paralympialaisiinsa.

Sisulla ja sydämellä huipulle

Nousu huippu-urheilijaksi vaatii aina sisua. Toisilta sitä vaaditaan vielä tavallistakin enemmän. Heidän kilpailu-uransa kruunu on vammaisurheilijoiden olympiakisat eli paralympialaiset.

Lontoon paralympialaisiin elo-syyskuussa suunnatavat muiden muassa turkulaiset **Jean-Pierre Antonios** ja **Niko Salomaa**. Antonioksen, 47, laji on jousiammunta ja tulevat paralympialaiset jo uran kolmannet. Purjehtija Salomaalle, 23, kisat ovat ensimmäiset.

Molemmat olivat viettäneet terveen nuoren miehen elämää, kunnes elämä yllätti karulla tavalla. Molemmat löysivät vammaisurheilun Käpylän kuntoutuskeskuksen kautta. Tie huipulle ei ole ollut helppo.

– Olen täynnä sisua, sanoo Antonios.

Hänen sanomanaan lause saa aivan erityisen kaiun, sillä Antonios on kotoisin Libanonista, jossa sanaa tuskin tunnetaan samalla merkityksellä kuin Suomessa. Antonioksen elämäntarinaa kuunnellessa uskoo silti helposti, että mies tietää, mitä sisulla tarkoitetaan.

Antonios saapui Suomeen turvapaikanhakijana vuonna 1990. Silloin piti opetella uusi kieli, joka alkoi sujua niin hyvin, että nykyisin Antonios toimii suomen ja arabian tulkkina. Libanonissa armeijassa palvelut ja englantia yliopistossa opiskellut Antonios alkoi myös opiskella uutta ammattia tekniseltä alalta.

Totuttuaan uuteen elämään uudessa maassa oli vuonna 1997 aloitettava jälleen alusta. Silloin Antonios sai ulkomaanmatkalla kambylo-bakteerin, joka tavanomaisen ripulin jälkeen kehitti harvinaisen hermotulehduksen ja vei liikuntakyvyn täydellisesti.

– Ensimmäiset pahat vuodet, kun sormetkaan eivät toimineet. Mutta kolme vuotta tapahtuman jälkeen olin palautunut niin hyvin, että kuntoutusjakson aikana Käpylässä minulle esiteltiin jousiammunta, Antonios kertoo.

– Jäin heti koukuun. Urheilu oli pelastus, ja edelleen se on henkireikäni.

Salomaa käyttää lähes samoja sanoja kertoessaan purjehduksen merkityksestä itselleen.

– Purjehduksesta tuli minulle henkireikä. Vesillä saa unohtaa kaiken. On ollut henkisesti tärkeää saada onnistumisia, Salomaa sanoo.

Liedosta kotoisin oleva Salomaa vammautui armeija-aikanaan kolme vuotta sitten. Hän halvaantui kaulasta alaspäin eikä toipumisennustetta uskallettu antaa.

– Sairaalassa olin ensin täysin muiden autettavissa ja pystyin vain tuijottamaan katossa ollutta lamppua. Siinä oli hyvää aikaa miettiä, mitä teen, jos tästä toivun.

Salomaalle vastaus oli kirkas. Hän halusi purjehtia.

Unelma sai pontta hyvistä muistoista, sillä Salomaa oli juuri ennen armeijaa viettänyt välivuotta purjehtien maailman merillä. Kilpapurjehdusta Laser-luokassa harrastaneelle nuorukaiselle tarjoutui mahdollisuus liittyä miehistöön, joka purjehti Kanarian saarille myydyin veneen perille. Palmasissa aukeni tilaisuus liittyä venekuntaan, joka purjehti Etelämantereelle.

– Se oli aivan huikea kokemus. Kun tuollainen

Nykyisin Salomaa viettää maailmalla pitkiä aikoja treenaamassa ja kilpailemassa. Tälläkin hetkellä hän on kisoissa Ranskassa.

Sekä Salomaan että Antonioksen kunto on nyt palautunut suurin piirtein siihen, mihin sen on mahdollista palautua. Antonios kulkee pyörätuolilla. Salomaa tarvitsee sitä vain pidemmällä matkoilla.

Salomaa on onnellinen siitä, että toipuminen on sujunut odotettua paremmin. Hyvin on sujunut myös tottuminen uuteen veneeseen. Purjehdustaustasta oli tietysti paljon iloa, mutta silti kehitys on ollut poikkeuksellista. Kesällä 2009 Salomaa kokeili nykyistä luokkaansa 2.4mR. Seuraavana kesänä hän hankki oman veneen ja sitä seuraavana lunasti jo paikan paralympialaisiin.

Lontoon kisat purjehditaan Weymouthissa, juuri samoilla vesillä, joilla Salomaa ansaitsi paralympiapaikkansa. Kerran siellä onnistuneena hän odottaa menestystä myös ensi kesältä.

– Kahdeksas sija paralympialaisissa on paras suomalaiselta purjehtijalta. Sitä lähdän tavoittelemaan. MM-kisoissa olen ollut 13:s, joten tavoite on kova mutta ei mahdoton, Salomaa sanoo.

Antionioksen tavoite on vielä korkeammalla, kun kokemustakin on jo kaksista kisoista ja lajiharjoittelua yli kymmeneltä vuodelta.

– Haluan kultaa kaikilla herkuilla.

Perusta kovalle tavoitteelle ja iteluottamukselle on viime aikojen hyvässä harjoittelussa ja hyvissä tuloksissa. Pekingin kisojen pettymys – silloin Antonioksen kisa päättyi ensimmäisellä pudotuskierroksella – on hyvin mielessä mutta ei peikkona.

– Silloin oli ongelmia korvien välissä. Ne on hoidettu, Antonios vakuuttaa ja sanoo omaavansa nyt juuri oikean asenteen jousiampujalle.

– Pitää tasapainoilla nöyryyden ja iteluottamuksen kanssa. Tulokset ovat viime aikoina olleet niin hyviä, että välillä jopa pitää valmentajan (**Aulis Humalajoki**) käskystä jättää ase pois ja tehdä jotain ihan muuta.

Turkulaista Arcusta edustava Antonios on ollut Suomen kansalainen jo 15 vuotta, joten menestyksen hetkellä hän kuuntelee Maamme-laulun tunteella.

Urheilijan, aivan erityisesti vammaisurheilijan, on aina edettävä kroppaansa kuunnellen. Realismi kaikuu sekä Antonioksen että Salomaan puheissa.

– Täytyy koko ajan mennä terveys edellä. Paralympialaisten jälkeen menen taas Käpylään, missä tehdään uusi arvio kuntoutuksesta. Rasituksen määrästä on pidettävä tarkkaa huolta, ettei rasitakaan rikki, Salomaa sanoo.

Kuntoutusjaksot Käpylässä voivat olla vammautuneille jopa rankkoja, mutta vammaisurheilijoille ne ovat jotain muuta.

– Silloin on hyvää aikaa levätä kesää varten, Antonios naurahtaa.

Sen ymmärtää, kun tietää, että valmentautumisen lisäksi Antonios käy päivätyössä ja elää uusperheessä, johon kuuluu kaikkiaan seitsemän lasta.

Urheilijalle on yleensä tuttua myös kamppailu rahoituksen kanssa. Vammaisurheilussa tämä korostuu, sillä sponsoreita on hankala saada. Antonioksella

niitä ei ole yhtään, mutta urheilija-apuraha pelastaa.

– En sentään urheile tappioksi. Mutta jos olisi rahaa enemmän, voisi tehdä enemmän, Antonios sanoo.

Konkarilla on myös näkemys vammaisurheilun arvostuksesta Suomessa.

– Saamme koko ajan lisää huomiota, mutta emme tarpeeksi. Kaikkensa vammaisurheilijakin kuitenkin lajilleen antaa, Antonios muistuttaa.

”

Urheilu oli pelastus, ja edelleen se on henkireikäni.”

Myös Salomaa saa apurahaa. Lisäksi muutama tärkeä yhteistyökumppani mahdollistaa monia käytännön asioita kuten kaluston kuljettamista maailmalla. Tällä hetkellä Salomaa keskittyy pelkästään urheiluun, mutta tulevaisuudessa suunnitelmassa on myös opiskelu.

– Kun paralympiapaikka tuli, päätin, että nyt vedän täysillä ja opinnot saavat odottaa. Haaveissa on Rion kisat 2016, Salomaa sanoo.

Tärkeät ihmiset ympärillä ovat avainasemassa niin Antonioksella kuin Salomaallakin. Antonios kiittää erityisesti perhettään, joka aikoo myös paikalle Lontooseen kannustamaan.

Turun Pursiseuraa edustava Salomaa kiittää perheensä lisäksi valmentajiaan **Rikard Bjurströmiä** ja **Jesse Kylänpäätä**. Erityisen suuri merkitys on hänen avustajanaan toimivalla Kylänpäällä, entisellä kilpakumppanilla Laser-luokasta.

– Jesse on yhtä täysillä tässä mukana kuin minäkin. On hienoa, että on tällaisia ihmisiä ympärillä, Salomaa hymyilee.

Molempien puheissa kaikuu positiivisuus, vaikka vammautumisen jälkeen onkin monet taistelut käyty sekä ajatuksissa että fyysisesti. Salomaa kiteyttää tilanteen kauniisti:

– Elän unelmaani.

Harva pystyy sellaista sanomaan sen jälkeen, kun on saanut pahan selkäydinvamman.

MARIA VESTERINEN

Jesse Kylänpää

